

la aŭtoritaton necesan por fari ion : *absoluta reĝo ~as fari ĉion, kion li volas; oni ne ~as malliberigi homojn, pro tio ke ili aŭskultis muzikon* B; *tie, kie mi alestas, neniu ~as teni nepunate la glavon nudigitan* Z; *ĝi prezentas simple mian personan opinionon, kiun ĉiu el vi ~as aprobi aŭ ne aprobi* Z. Kp RAJTI. 3 Havi la permeson, la eblecon fari ion : *la personoj, kiuj ne komprenas la uzadon de l' artikolo, ~as en la unua tempo ne uzi ĝin* Z; *vi ~as trovi tiujn ĉi ideojn plenumebajn aŭ neplenumebajn* Z; *vi ~as diri « obei al la patro » aŭ « la patron »* Z; *ĉiu, kiu sin vidis ~is pensi, ke li vidas la patrino* Z; *en malbona vetero oni ~as facile malvarmumi* Z; *tre ~as esti, ke* Z; *li ~as alveni (estas okazeble, ke li alvenos) en ĉiu horo* Z. Kp EBLE. ~o. 1 Kapablo fari ion : *ne lasu al tiu la ~on malutili*. 2 Aŭtoritato, supera estro : *havi ~on super iu* B. ~a. ~anta, potenco. Ĉio~a Z, ĉion~a. Kies ~o kapablas ĉion ajn.

Pozi (tr). 1 Preni k konservi specialan tenigon, por esti desegnata, pentrata, fotografata : *ili ~as la nimfojn*. 2 Afekti gravan mienon; ŝajnigi sin eminentulo : *~i spritulon, scienculon*. 3 (Ev.) Teni sin iamaniere. ~o. 1 Tenigo aŭ mieno de ~anto : *teatra* ~o. 2 (Ev.) Sintenado : *stari en rekta* ~o Z. ~isto. Homo, kiu profesie ~as antaŭ artistoj (Kp MODELO).

Pozicio. 1 Loko, sur kiu io sidas : *tiu domo estas en agrabla* ~o; *batal*~o (de armeo). 2 Maniero, laŭ kiu persono aŭ objekto sidas : *la avino troviĝis en sidanta* ~o *en la veturilo* Z; *genua* ~o; *en* ~o *senmova* Z; *la* ~o *de la piedoj dum la dancado*; (Fon) *buŝ*~o (interirlata ~o de la buŝorganoj, ĉe iu momento de la parolado). 3 Situacio : *ies* ~o *en la vivo*; *li proponis re~igi min en la universitato*.

Pozitiva. 1 Bazita nur sur realaĵoj, faktoj : *~a filozofio, scienco*. 2 Reala, praktike efektiviĝinta : *~aj rezultatoj*. 3 Donanta, asertanta ion certan : *ligi la homojn povas nur sameco ~a, sed ne negativa* Z; *senreligieco donas al la homojn ~an apogon* Z; *feliĉe ni povas respondi tiun demandon tute ~e* Z. 4 (G) Asertanta simple la kvaliton, sen ia komparo : *~a adjektivo* (Kp KOMPARATIVO,

SUPERLATIVO). 5 Δ Supera al nulo k montrata per la signo + : *~a kvanto*. 6 Karakterizas bildon, kies nigraĵoj k blankaĵoj respektive respondas al tiuj de la reproduktita bildo. 7 \angle Karakterizas tiun el la du elektroj, kiu respondas al la karbo ĉe pilo. Kp NEGATIVA. ~ismo §. 1 Doktrino, kiu forpuŝas metafizikon k allasas nur eksperimentajn faktojn. 2 Doktrino de Auguste Comte. ~isto. ~ismo.

* **Pra**. I° Prefikso montranta : 1 Grandan primitivecon, longan antaŭtempecon : *~arbaro* (ekzistanta de nememorebla tempo); *~hejmo* (hejmo de antaŭuloj); *~historio*; *~homaro*; *~tempo*; *~tipo*. 2 Pli malproksiman gradon de parenceco ĉu antaŭa ĉu posta : *la ~nepo estas la filo de la nepo*; *la ~avo estas la patro de la avo*; (f) *la ~patroj* (plej malproksimaj antaŭuloj). II° Samsignifa vortero. ~a. Primitiva, antaŭhistoria. ~ulo. ~avo.

pragmatismo §. Doktrino, kiu akceptas kiel kriterion de l' vereco nur la praktikan valoron.

prajmo ¶. Ujeto, enhavanta eksplodeman substancon k per kiu oni eksplodigas la pulvon de kartoĉo. ~1 (tr). Meti ~on.

* **Praktiko**. Apliko de la reguloj aŭ principoj de arto aŭ scienco, kontraste al teorio : *mi finis la universitaton k komencis mian medicinan* ~on Z; *koni la* ~on *de la navigado*; *plej efika prediko estas* ~o; *la* ~o *konvinkis min, ke la lingvo bezonas ian nekapteblan « ion »* Z. Kp VIVO, UZBLECO. ~a. 1 Rilata al aplikado de principoj aŭ reguloj : *~a malfacilaĵo* B; *fari longajn k vastajn ~ajn provojn kun sia projekto* Z; *~a konkludo*; *~a uzebleco* Z; *reguloro fondita sur la* ~a *sperto, kiun dulara laborado donis al mi* Z. Kp FAKTA, EFEKTIVA, KONKRETA, MATERIALA. 2 Konforma al sia destino aŭ celo; facile k oportune uzebla : *~a instrumento*; *senbrua sed ~a k efika laboro*; *se kelkaj flankoj de la regularo poste montriĝos ne~aj* Z. Kp OPORTUNA, TAŬGA, KONVENA, LAŬCELA. 3 Celanta nur materialajn utilojn; scianta apliki la teorion k efektive plenumi la aferojn : *revuloj, ne~aj homoj*; *la homoj miras, kiamaniere en nia ~a tempo povas aperi tiaj malsaĝaj fantaziuloj* Z. ~1 (tr). 1